

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o K 000638 10 Kž
Brčko, 31.03.2011. godine

AP. SUD
BRČKO 1

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta BiH u vijeću sastavljenom od sudaca Ruže Gligorević, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Maide Kovačević, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Ljiljane Lukić, u kaznenom predmetu protiv optuženog A. G. zv. „L.“ iz Brčkog, zbog produženog kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti ili članka 160. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi branitelja Borislava Stojaković, odvjetnika iz Brčkog, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj 96 o K 000638 09 K od 01.04.2010. godine, nakon sjednice kaznenog vijeća održane dana 28.03.2011. godine, u nazočnosti Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Vladimira Tepavčević, optuženog A. G. i njegovog branitelja Borislava Stojaković, donio je i javno objavio dana 31.03.2011. godine, slijedeću

P R E S U D U

Uvažava se žalba branitelja Borislava Stojaković, odvjetnika iz Brčkog i preinačuje presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 000638 09 K od 01.04.2010. godine u pogledu izrečene kaznene sankcije, tako što se optuženom A. G. zv. "L." iz Brčkog, zbog počinjenja produženog kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti ili članka 160. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje je prvostupanjskom presudom oglasen krivim, temeljem istog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 59., 60., 61. i 62. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izriče UVJETNA OSUDA tako što mu se utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine koja neće biti izvršena ako optuženi u periodu od 3 (tri) godine ne počinu novo kazneno djelo.

U preostalom dijelu prvostupanjska presuda ostaje nepromijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Osnovnog suda), broj 96 o K 000638 09 K od 01.04.2010. godine, optuženi A. G. zv. "L." iz Brčkog oglasen je krivim da je radnjama поближе opisanim u izreci te

GRAFIT NA
DŽAMISI

presude počinio produženo kazneno djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti ili članka 160. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu KZ BD BiH), za koje je temeljem istog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 7., 42., 43., 49. i 55. KZ BD BiH osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Temeljem članka 57. KZ BD BiH optuženom je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 09.10.2009. godine od 20,00 časova do 04.11.2009. godine. Istom presudom je na temelju članka 78. stavak 1. KZ BD BiH od optuženog oduzeto šest komada letaka formata A4 sa natpisom uvredljivog sadržaja, kao predmeta nastalih izvršenjem kaznenog djela. Temeljem članka 188. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu ZKP BD BiH) optuženi je obvezan da plati troškove kaznenog postupka u iznosu od 766,00 KM i paušal za rad suda u iznosu od 100,00 KM, sve u roku od 15 dana po pravomoćnosti presude, pod prijetnjom prisilnog izvršenja. Temeljem članka 198. stavak 3. ZKP BD BiH optuženi je obvezan da na ime imovinsko pravnog zahtjeva kao i naknade štete isplati oštećenom Medžlisu Islamske zajednice Brčko iznos od 1.643,82 KM u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude, a pod prijetnjom prisilnog izvršenja.

Protiv navedene presude žalbu je u zakonskom roku izjavio branitelj Borislav Stojaković, odvjetnik iz Brčkog (u daljem tekstu branitelj), kojom prvostupanjsku presudu pobija zbog odluke o kazni (članak 296. točka d. ZKP BD BiH) s prijedlogom da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine uvaži njegovu žalbu i osporenu presudu preinači, tako što će optuženom izreći uvjetnu osudu ili ga blaže kazniti.

Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Tužitelj) je podneskom broj T 18 o KT 0000171 09 od 01.06.2010. godine, dao odgovor na žalbu u kojem navodi da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio sve odlučne činjenice na temelju kojih je optuženog oglasio krivim za kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, te da je prigodom odmjeravanja kazne optuženom pravilno cijenio sve okolnosti i izrekao kaznu koja je po ocjeni Tužiteljstva adekvatna težini kaznenog djela koje se optuženom stavlja na teret. Stoga predlaže da ovaj sud u skladu sa člankom 313. ZKP BD BiH odbije žalbu branitelja optuženog kao neosnovanu i u cijelosti potvrdi prvostupanjsku presudu.

Na javnoj sjednici kaznenog vijeća ovog suda održanoj 28.03.2011. godine branitelj optuženog je ostao u svemu kod navoda i prijedloga iz pismeno izjavljene žalbe, a tužitelj kod datog odgovora na žalbu.

Ovaj sud je ispitao prvostupanjsku presudu u smislu članka 306. ZKP BD BiH, nakon čega je odlučio kao u izreci ove presude, zbog razloga koji slijede:

Osnovano se u žalbi branitelja ističe da prvostupanjski sud prigodom izbora vrste i visine kaznene sankcije koju će izreći optuženom A. G. zbog počinjenja produženog kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti ili članka 160. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. KZ BD BiH, nije u potrebnoj mjeri cijenio sve okolnosti koje je u smislu članka 49. KZ BD BiH bio dužan uzeti u obzir, odnosno da okolnostima počinjenja kaznenog djela, značaju poduzetih radnji od strane optuženog, kao i njihovom realnom učinku na raspoloženje javnog mnjenja u lokalnoj zajednici kao što je Brčko distrikt BiH, nije dao odgovarajući značaj, te da je prigodom odmjeravanja visine kazne od 1 (jedne) godine zatvora u

potpunosti zanemario svrhu izricanja kaznenih sankcija propisanu člankom 42. stavak 1. točka b. KZ BD BiH, ne uvažavajući činjenicu da se radi o mladom čovjeku koji do sada nije osuđivan, učeniku koji je redovno završio srednju školu i trenutačno je redoviti student prve godine Pedagoške akademije u Bijeljini, kao i da tijekom cijelokupnog kaznenog postupka nije osporavao počinjenje kaznenog djela iskazujući iskreno žaljenje zbog njegovog počinjenja.

Pored toga, po ocjeni ovog suda, prvostupanjski sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio stvarnu težinu kaznenopravnih radnji koje se optuženom stavljaju na teret, nego je naprotiv obrazlažući svoju odluku o kazni na strani optuženog kao otežavajuću okolnost cijenio „težinu počinjenog kaznenog djela“, ne dajući nikakve razloge što se pod tom otežavajućom okolnosti konkretno podrazumijeva. Naime, niti za ovaj sud nije sporno da kaznenopravne radnje opisane u točki 1 i 2 izreke pobijane presude u sebi sadrže sva obilježja produženog kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti ili članka 160. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. KZ BD BiH i da je za počinjenje navedenog kaznenog djela propisana kazna zatvora od 1 (jedne) do 8 (osam) godina, međutim, način na koji je zakon definirao obilježja bića ovog kaznenog djela („tko izaziva ili raspaljuje nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili nesnošljivost među konstitutivnim narodima i ostalima koji žive u Brčko distriktu“) upućuje na zaključak da je ovo kazneno djelo moguće počinuti na skoro neograničen broj načina i poduzimanjem niza radnji. Kod tako apstraktnog zakonskog opisa radnje počinjenja ovog kaznenog djela, odnosno neodređenog broja modaliteta radnje kojom se ovo kazneno djelo može počinuti, u svakom konkretnom slučaju je nužno procjenjivati značaj i stvarnu težinu konkretne kaznenopravne radnje, sagledavajući to kroz štetne efekte koje je ona imala na predmet (društvena vrednota) koji se štiti ovom kategorijom kaznenih djela. Stoga je kod odmjeravanja kazne u svakom konkretnom slučaju potrebno imati u vidu da li je usljed počinjenja ovog kaznenog djela došlo do narušavanja međunacionalnih odnosa u Brčko Distriktu, neovisno od toga što zakon za ostvarenje obilježja ovog kaznenog djela nužno ne zahtijeva da štetna posljedica nastupi, odnosno da je usljed njegovog počinjenja doista došlo do nacionalne ili vjerske mržnje, razdora ili nesnošljivosti među konstitutivnim narodima i ostalim u Brčko Distriktu.

Stim u svezi, po mišljenju ovog suda, u konkretnom slučaju se ne radi o takovom modalitetu radnje počinjenja kaznenog djela iz članka 160. stavak 2. u svezi sa člankom 1. KZ BD BiH, koji bi se trebao smatrati naročito teškim, kako po samoj radnji počinjenja, tako i po efektu koji je izazvao, jer je na temelju dokaza provedenih tijekom prvostupanjskog postupka nesporno utvrđeno da je „grafit“ ispisan na minaretu „Savske džamije“ odmah po uočavanju od strane policije uklonjen (prekrečen), tako da u konkretnom slučaju i nije bilo moguće utvrditi stvaran efekat koji je kod jednog od konstitutivnih naroda izazvao takva postupak optuženog, ako se ima na umu na koji događaj (zločin) iz skorije prošlosti se aludira pri ispisivanju teksta „nož, žica, Srebrenica“. U pogledu kaznenopravnih radnji opisanih pod točkom 2 izreke pobijane presude je razvidno da se radi o tekstu sastavljenom u obliku pjesme umnoženom na kopirnom aparatu, koji se zbog broja primjeraka (6) i broja osoba koje su došle u dodir sa tim tekstom i kod kojih bi tekst takvog sadržaja („ono malo Muslimana i Hrvata treba zaklat oko vrata“) mogao izazvati osjećaj ugroženosti, sveo na dvije maloljetne učenice (L.N. i T.A. iz Brčkog), koje su prema kazivanju razrednog starješine M. R. bile jako uznemirene sadržajem teksta koji im je dat od strane učenika iste škole maloljetnih A.T. i N.L., tako da se ukupno šest kopija spornog teksta teško može smatrati propagandnim letkom u njegovom pravom

smislu, čijim bi se sadržajem ozbiljnije mogla dovesti u pitanje postojeća razina snošljivosti u odnosima konstitutivnih naroda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Nadalje, po ocjeni ovoga suda, prvostupanjski sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio osobne i obiteljske prilike optuženog, što je bio obvezan učiniti u skladu sa člankom 49. stavak 1. KZ BD BiH, tako da je pri izboru vrste i mjere kaznene sankcije koju će izreći optuženom potpuno zanemario raniji život optuženog i njegove obiteljske prilike iz kojih se može vidjeti da se radi o neoženjenom mladom čovjeku čiji roditelji su prosvjetni radnici očito neskloni ispoljavanju bilo kakve nesnošljivosti, sobzirom da su uposleni kao nastavnici u školi koja se nalazi u etnički čistoj sredini (Koraj) i koji su obiteljski vezani (kumstvo) s pripadnicima druge etničke skupine. U takvom kontekstu bi se moglo zaključiti da su postupci optuženog posljedica dijelom njegove alkoholiziranosti, dijelom nepromišljenosti uvjetovane općim stanjem u zajednici, a ne posljedica opće zapuštenosti u kućnom odgoju. Pored toga prvostupanjski sud prigodom individualizacije kaznene sankcije (izbora vrste i visine kaznene sankcije konkretnom optuženom za konkretne kaznenopravne radnje) nije u dovoljnoj mjeri cijenio okolnost da je optuženi redoviti student prve godine Pedagoške akademije u Bijeljini, da je mlad čovjek koji do sada nije osuđivan, te da je priznanjem počinjenog kaznenog djela jasno manifestirao kajanje zbog toga. Kada se imaju u vidu sve naprijed navedene okolnosti ovaj sud smatra da se bezuvjetno izrečena zatvorska kazna, u konkretnom slučaju kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, čini prestrogo odmjerenom, te da bi njeno izvršenje moglo imati negativan efekat na optuženog s aspekta specijalne prevencije.

Imajući u vidu sve naprijed navedene okolnosti, ovaj sud je zaključio da u konkretnom slučaju izvršenje izrečene kazne od 1 (jedne) godine zatvora nije prijeko potrebno radi kaznenopravne zaštite i da bi se svrha kažnjavanja s obzirom na osobu samoga optuženog u potpunosti mogla ostvariti i upozorenjem uz prijetnju kazne, odnosno uvjetnom osudom. Slijedom toga ovaj sud je uvažavajući žalbu branitelja optuženog preinačio prvostupanjsku presudu na način da je kaznu zatvora od 1 (jedne) godine, koju je optuženom izrekao prvostupanjski sud, preuzeo kao utvrđenu istodobno utvrdivši na temelju članka 59., 60. i 61. KZ BD BiH da ona neće biti izvršena ukoliko optuženi u periodu od 3 (tri) godine (period kušnje) ne počini isto ili slično kazneno djelo. Ovaj sud je uvjeren da će se upravo ovako izrečenom kaznenom sankcijom u konkretnom slučaju u potpunosti ostvariti svrha izricanja kaznenih sankcija propisana člankom 7. KZ BD BiH, kako sa aspekta generalne, tako i s aspekta specijalne prevencije.

Kako je prvostupanjska presuda u konkretnom slučaju pobijana isključivo zbog odluke o kaznenoj sankciji, ista je u preostalom dijelu ostala nepromijenjena.

Zbog svega do sada rečenog ovaj sud je uvažavajući žalbu branitelja na temelju članka 314. stavak 1. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar

Ljiljana Lukić

Predsjednik vijeća

Ruža Gligorević